

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Okresní soud v Mostě rozhodl samosoudkyní JUDr. Romanou Malou ve věci

žalobkyně: [redacted] narozená [redacted]
bytem [redacted], [redacted]
zastoupená advokátem Romanem Šťastným
sídlem Ovocný trh 573/12, 110 00 Praha

o přezkoumání rozhodnutí správního orgánu dle ustanovení § 244 a násl. o.s.ř.

takto:

- I.** Žaloba na přezkoumání rozhodnutí Pozemkového úřadu v Mostě se sídlem v Mostě, ulice Radniční č. j. PÚ 486/2009/FE/RE470 ze dne 13. 11. 2009 se zamítá.
- II.** Žalobkyně si náklady řízení ponese ze svého.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně svojí žalobou požadovala rozhodnutí, že je vlastnící nemovitostí původně označených parc. č. [redacted] a parc. č. [redacted] v knihovní vložce zemských desek č. [redacted] pro katastrální území [redacted]. Argumentovala tím, že dne 1. 7. 2009 uplatnila nárok na vydání nemovitostí podle § 9 zák. č. 229/1991 Sb. o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku (dále jen „zákon o půdě“) před Ministerstvem zemědělství, Pozemkovým úřadem v Mostě. Dne 20. 11. 2009 obdržela žalobkyně usnesení ze dne 13. 11. 2009, kterým Pozemkový úřad v Mostě rozhodl, že žalobkyně není vlastníkem shora označených parcel. Dle žalobkyně pozemkový úřad ve svém odůvodnění uvedl, že není možné uvést stav dle katastru nemovitostí a zjistit povinnou osobu k předmětným nemovitostem. Žalobkyně je [redacted] [redacted] po oprávněné osobě [redacted], kterým byl její [redacted]. Žalobkyně tak dovozuje svá práva podle zákona o půdě vyplývající z ustanovení § 4 odst. 2, písm. a), b), c) zákona o půdě. Dále má žalobkyně za to, že pozemkový úřad se

Shodu s prvopisem potvrzuje Renata Petrovičová.

dopustil vadného výkladu restitučních zákonů a na skutkovou situaci původního vlastníka je nesprávně aplikoval. Skutečnost, že [REDAKCE] sám není výslovně uveden jako restituční titul v § 6 odst. 1 zák. č. 229/1991 Sb. dle žalobkyně neznámá, že způsob odnětí majetku původnímu vlastníku [REDAKCE] při důkladném přezkoušení skutkových okolností nelze podřadit pod některý z obecných restitučních titulů (evidentně pak pod restituční titul dle ust. § 6 odst. 1, písmeno r) zákona o půdě – politická perzekuce. Příliš úzký pohled pozemkového úřadu neodpovídá účelu restitučních předpisů. V doplnění žaloby má žalobkyně za to, že jí svědčí hned více různých restitučních titulů, a to jednak dle zákona o půdě dle § 6 odst. 1, písmeno r), g), n), o), p), dále pak dle dekretu č. 12/1945 Sb. – restituční titul dle zákona č. 243/1992 sb., kdy majetek původního vlastníka byl zabaven z důvodu, že se jednalo o [REDAKCE], což v případě [REDAKCE] nepřicházelo vůbec v úvahu.

2. Řízení u zdejšího soudu bylo přerušeno usnesením ze dne 25. 7. 2014 dle ustanovení § 109 odst. 2, písmeno c) o.s.ř., když bylo zjištěno, že u Okresního soudu v Českých Budějovicích pod sp. zn. 54 D 97/2006 probíhá na návrh žalobkyně dědické řízení po zemřelém [REDAKCE], narozením [REDAKCE], zemřelém dne [REDAKCE] a rozhodnutím ze dne 18. 6. 2013 byla žalobkyně odkázána podat žalobu na určení, že je dědicem po zůstaviteli. Dědické řízení bylo usnesením ze dne 23. 10. 2013 přerušeno. U Okresního soudu v Českých Budějovicích pod sp. zn. 16 C 210/2013 byla žaloba o určení dědice zamítnuta, rozhodnutí jako věcně správné bylo potvrzeno rozsudkem Krajského soudu v Českých Budějovicích pod sp. zn. 5 Co 1147/2017 a dovolání žalobkyně zamítnuto rozhodnutím Nejvyššího soudu České republiky ze dne 4. 10. 2022 pod sp. zn. 24 Cdo 268/2018. Usnesením zdejšího soudu bylo rozhodnuto o pokračování v řízení, a to usnesením ze dne 24. 1. 2023.
3. Ohledně tvrzení žalobkyně, že je osobou oprávněnou, a tedy dědičkou po [REDAKCE], zemřelém dne [REDAKCE] a tedy nositelkou vlastnického práva k předmětným nemovitostem, soud provedl navržené důkazy listinné. Z křestního listu bylo zjištěno, že [REDAKCE] se narodil dne [REDAKCE] a ze záznamu o úmrtí bylo zjištěno, že k úmrtí došlo dne [REDAKCE]. Dále byl proveden důkaz rodným listem otce žalobkyně [REDAKCE], ze kterého bylo zjištěno, že tento se narodil dne [REDAKCE]. Ze smlouvy o [REDAKCE] bylo zjištěno, že [REDAKCE] s právní účinností, že tento nabyde všech práv jako [REDAKCE] a to zejména zákonné právo na dědický podíl a povinnostmi s ohledem na budoucí pozůstalost, kterou získá po svém [REDAKCE]. Se smlouvou [REDAKCE] projevila souhlas též manželka [REDAKCE], což bylo zjištěno ze souhlasného prohlášení ze dne [REDAKCE]. Z veřejné poslední vůle [REDAKCE] ze dne [REDAKCE] bylo zjištěno, že tento ustanovil svým dědicem za situace, kdy nezanechá žádných mužských potomků, svého [REDAKCE]. Ze závěti [REDAKCE] a jejího dodatku ze dne [REDAKCE] bylo zjištěno, že byl povolán jako univerzální dědic nejdříve nejstarší manželský potomek [REDAKCE] a poté [REDAKCE], narozený [REDAKCE]. Dle smlouvy o zcizení dědictví uzavřené podle § 1714 a násl. o. z. č. 89/2012 Sb. v platném znění uzavřené mezi [REDAKCE], narozeným [REDAKCE] jako [REDAKCE] dědického práva a žalobkyní jako [REDAKCE] dědického práva bylo zjištěno, že tato smlouva byla uzavřena dne [REDAKCE], resp. tohoto dne podepsána žalobkyní.
4. Podle § 244 odst. 1 o.s.ř. rozhodl-li orgán moci výkonné, orgán územního samosprávného celku, orgán zájmové nebo profesní samosprávy, popřípadě smířčí orgán zřízený podle zvláštního právního předpisu podle zvláštního zákona o sporu nebo o jiné právní věci, která vyplývá ze vztahu soukromého práva a nabylo-li rozhodnutí správního orgánu právní moci, může být tažá věc projednána na návrh v občanském soudním řízení. Dle ustanovení § 246 odst. 1 o.s.ř.

k návrhu je oprávněn ten, kdo tvrdí, že byl dotčen na svých právech rozhodnutím správního orgánu, kterým byla jeho práva nebo povinnosti založena, změněna, zrušena, určena nebo zamítnuta. Tento návrh se nazývá žalobou. Dle ustanovení § 247 odst. 1, 2 o.s.ř. žaloba musí být podána ve lhůtě dvou měsíců od doručení rozhodnutí správního orgánu, zmeškání této lhůty nelze prominout. Žaloba je nepřipustná, jestliže žalobce nevyužil v řízení před správním orgánem řádné opravné prostředky nebo jestliže jím uplatněné řádné opravné prostředky nebyly správním orgánem pro opožděnost projednány. Dle ustanovení § 250a odst. 1 o.s.ř. účastníky řízení jsou žalobce a ti, kdo byli účastníky řízení před správním orgánem. Dle ustanovení § 4 odst. 1, 2 zák. č. 229/1991 Sb. o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku oprávněnou osobou je státní občan České a Slovenské federativní republiky, jehož půda, budovy a stavby patřící k původní zemědělské usedlosti přešly na stát nebo jiné právnické osoby v době od 25. 2. 1948 do 1. 1. 1990 způsobem uvedeným v § 6 odst. 1. Zemřela-li osoba, jejíž nemovitost přešla v době od 25. 2. 1948 do 1. 1. 1990 do vlastnictví státu nebo jiné právnické osoby jsou oprávněnými osobami, pokud jsou státními občany České a Slovenské federativní republiky, fyzické osoby v tomto pořadí: a) dědic ze závěti, jež byla předložena při dědickém řízení, který nabyt celého dědictví, b) dědic ze závěti, který nabyt dědictví, avšak pouze v míře odpovídající jeho dědickému podílu, c) děti a manžel osoby uvedené v odst. 1, všichni rovným dílem, d) rodiče osoby uvedené v odstavci 1, e) sourozenci osoby uvedené v odstavci 1. Dle ustanovení § 2 odst. 3 zák. č. 243/1992 Sb., kterým se upravují některé otázky související se zákonem č. 229/1991 Sb., kdy oprávněnou osobou je státní občan České a Slovenské federativní republiky, který ztratil majetek podle dekretu prezidenta republiky č. 12/1945 Sb. o konfiskaci a urychleném rozdělení zemědělského majetku Němců, Maďarů, jakož i zrádců a nepřátel Českého a Slovenského národa nebo dekretu prezidenta republiky č. 108/1945 Sb. o konfiskaci nepřátelského majetku a fondech národní obnovy. Dle ustanovení § 1714 - 1720 o. z. dědictví lze zcizit po smrti zůstavitele; je-li smlouva uzavřena dříve, nepřihlíží se k ní. Zcizením dědictví vstupuje nabyvatel do práv a povinností náležících k pozůstalosti. Smlouva vyžaduje formu veřejné listiny, tedy notářského zápisu (§ 3026 odst. 2 o. z.), smlouva uzavřena jinou formou by byla neplatná, neplatnost lze charakterizovat jako neplatnost absolutní (komentář o. z. k § 1714 o.z.).

5. Závěr o skutkovém stavu učinil soud následující. Z rozhodnutí Ministerstva zemědělství - Pozemkového úřadu v Mostě bylo zjištěno, že nebylo vyhověno žalobkyni, když uplatnila restituční nárok a bylo rozhodnuto, že není vlastníkem parcely č. [REDAKCE] a [REDAKCE] v k.ú. [REDAKCE] zapsaných v zemských deskách č. kn. vložky [REDAKCE]. V rozhodnutí bylo argumentováno tím, že tyto nemovitosti přešly do vlastnictví státu dle § 1 z.č. 143/1947 Sb. o převodu vlastnictví majetku [REDAKCE], nemovitosti přešly na stát před rozhodným obdobím tj. před 25. únorem 1948 Sb., použití zákona č. 229/1991 Sb. je tedy dle shora uvedeného rozhodnutí pozemkového úřadu vyloučeno. Dle uvedeného rozhodnutí nelze na případ žalobkyně aplikovat ani zákon č. 243/1992 Sb., který se sice vztahuje na nemovitosti přešlé do vlastnictví státu před 25. únorem 1948, vztahuje se však pouze na nemovitosti, které původní vlastník pozbyl konfiskací, případně pozbyl majetek v období od 29. září 1938 do 8. 5. 1945 a nelze jej proto rozšiřovat na majetek odňatý dle zákona č. 143/1947 Sb.
6. Dále bylo zjištěno, že žalobkyně byla usnesením Okresního soudu v Českých Budějovicích sp. zn. 54 D 97/2006 ze dne 18.6.2013 odkázána na podání žaloby na určení, že je dědkou po zůstaviteli zemřelém [REDAKCE]. Dne 15. 4. 2005 podala dle shora uvedeného usnesení návrh na zahájení a provedení dědického řízení. Žaloba o určení dědice byla u Okresního soudu v Českých Budějovicích vedena pod sp. zn. 16 C 210/2013 a rozhodnutím ze dne 1. 2. 2017 byla žaloba zamítnuta. V odvolacím řízení byl rozsudek Okresního soudu v Českých Budějovicích potvrzen (rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích č.j. 5 Co 1147/2017-710 ze dne 21. 2. 2018), v dovolacím řízení bylo dovolání žalobkyně zamítnuto pod sp. zn. 24 Cdo 2685/2018 rozhodnutím ze dne 4. 10. 2022.

Shodu s prvopisem potvrzuje Renata Petrovičová.

7. Dále z listinných důkazů bylo zjištěno, že [redacted] závětí ze dne [redacted] a dále dodatku k závěti ze dne [redacted] (dodatek ze dne [redacted]), uvedl, jaký majetek z pozůstalosti žalobkyni náleží a dále též odkazoval na dohodu s univerzálním dědicem s vyloučením právní cesty.
8. Z dohody o společném postupu uzavřené mezi žalobkyní a p. [redacted] nar. [redacted] a ze smlouvy o zcizení ze dne 24. 5. 2022 bylo zjištěno, že smlouvou zcizuje id.1/4 dědického práva po [redacted] které pro něj vyplývá ze závěti [redacted] a ze závěti jeho nežijícího dědice [redacted] žalobkyni, [redacted].
9. Dle shora uvedeného má soud za to, že žalobkyně není a ani v době uplatnění nároku na vydání nemovitosti dle z. č. 229/1991 Sb. před Ministerstvem zemědělství Pozemkovým úřadem v Mostě nebyla oprávněnou osobou ve smyslu ust. § 4 z.č. 229/1991 Sb., žaloba na určení dědice u Okresního soudu v Českých Budějovicích byla zamítnuta, když její podání bylo vyvoláno průběhem dědického řízení po [redacted] jiný výsledek nepřineslo ani odvolací a dovolací řízení. Sice z rozhodnutí Pozemkového úřadu v Mostě ze dne 13. 11. 2009 vyplývá jiný důvod pro nevyhovění uplatněnému nároku žalobkyně na vydání nemovitostí parcel. č. [redacted] v k. ú. [redacted], jak bylo shora uvedeno (první odstavec závěru o skutkovém stavu), soud však má za to, že žalobkyně nebyla oprávněnou osobou a rozhodnutí pozemkového úřadu s konstatováním, že žalobkyně není vlastníkem shora uvedených nemovitostí je správné.
10. Pokud ohledně svého postavení coby dědičky po [redacted] žalobkyně dále argumentovala uzavřenou smlouvou o zcizení dědictví s p. [redacted] dle ust. § 1714 a násl. OZ, tak toto ustanovení je sice zahrnuto na závěr ustanovení o dědickém právu, z komentáře OZ však vyplývá, že se zcizení děje smlouvou, ke zcizení dochází úplatně i bezúplatně, nabyvatel dědictví vstupuje do některých procesních práv dědice, uzavřením smlouvy tak dědické právo přejde na nabyvatele, smlouva o zcizení dědictví však vyžaduje formu veřejné listiny tj. notářského zápisu dle ust. § 3026 odst. 2 obč. zák. V tomto případě toto splněno nebylo, pokud je uzavřena jinou formou, je absolutně neplatná, do práv a povinností dědice vstupuje nabyvatel až platnou smlouvou o zcizení dědictví. Zcizení dědictví je institutem práva obligačního, v podstatě se dle ust. § 1714 obč. zák. jedná o koupi dědictví buď za úplatu nebo bezplatně a žalobkyně by vstoupila do dědických práv až uzavřením platné smlouvy nikoli zpětně k uplatnění restitučního nároku.
11. Některé z navržených důkazů soud zamítl a to: místopřísežným prohlášením Dr. [redacted] ze dne 16. 2. 1953, místopřísežným prohlášením Dr. [redacted] ze dne 9. 3. 1953, místopřísežným prohlášením Dr. [redacted] ze dne 9. 3. 1998, platebním příkazem OS MURAU ZE DNE 28. 10. 1955 č. j. A 29/50, dodatečným výměrem Finančního úřadu pro poplatky a dopravní daně ze dne 10. 12. 1954 č.j. 54/49002195, konfiskační vyhláškou Okresního národního výboru v Českých Budějovicích ze dne 4. 10. 1945, dopisem ONV v Českých Budějovicích, rolnické komise adresovaným Dr. [redacted] ze dne 5. 10. 1945, dopisem Okresní rolnické komise ze dne 3. 10. 1945, dopisem Ministerstvu zahraničních věcí ze dne 19. 9. 1947, č.j. A 46/17-17/9-47-VI/1, odvoláním a námitkami dr. [redacted] ze dne 16. 10. 1945, přípisem generálního konzula [redacted] ze dne 15. 4. 1946, č. 5.652HU, osobním dopisem generálního konzula [redacted] ze dne 5. 10. 1945, osobním dopisem [redacted], přípisem Okresního národního výboru v Českých Budějovicích ze dne 4. 10. 1945 č. j. I-21836/45, přípisem Ministerstva zahraničních věcí ČSR ze dne 20. 6. 1945, rozhodnutím Zemského národního výboru v Praze ze dne 5. 3. 1946, odborným článkem Mgr. [redacted] „....“ [redacted] paměť a dějiny – revue pro studium totalitních režimů, výměrem ONV ze dne 12. 2. 1948, přípisem Okresní rolnické komise ze dne 19. 2. 1946, zprávou Správy pro věci majetkové a devizové ze dne 7. 9. 1981, výňatkem z dobového listu o návštěvě

Dr. [REDAKCE] v Českém Krumlově v roce 1937, korespondenci [REDAKCE] s Dr. [REDAKCE] důvodovou zprávu k [REDAKCE], přípisem Zemského národního výboru v Praze ze dne 5. 3. 1946 č. 447/1946, výměrem Zemského národního výboru v Praze ze dne 23. 6. 1945 č. III 1A-932-1945, zprávou o přehlídce přípravných prací k převzetí majetku z roku 1947 č. j. IV 1-62/4-1947, zprávou o výsledku revizní prohlídky [REDAKCE] – národní správy ze dne 22. 3. 1948, dopisem [REDAKCE] ze dne 25. 6. 1947, novinovým článkem [REDAKCE]: [REDAKCE], žádostí [REDAKCE] ze dne 29. 12. 1945 adresované Ministerstvu zemědělství, doklady o odmítnutí udělení víza, přípisem Ministerstva zahraničních věcí ČSR ze dne 20. 6. 1945, přípisem Zemského národního výboru v Praze ze dne 5. 3. 1946 č. 447/1946, vyjádřením úřadu předsednictva vlády kanceláři prezidenta republiky č. j. 303653/47 ze dne 15. 7. 1947, zprávou k zákonu o převodu vlastnictví majetku [REDAKCE], vyjádřením Presidia ministerstva techniky č.j. 4850/3 pres.1947 ze dne 20. 6. 1947, vyjádřením Ministerstva pro sjednocení zákonů č. j. 11268/47 ze dne 23. 5. 1947, vyjádřením Nejvyššího účetního kontrolního úřadu č. 8.395/1947-IV/A ze dne 5. 5. 1947, návrhem Zemského národního výboru na vklad vlastnického práva, usnesením knihovního soudu o povolení vkladu, zápisem o mimořádné schůzi členů představenstva zemského konané dne 23. 5. 1948, přípisem Zemského národního výboru v Praze ze dne 3. 6. 1948 č. j. XII 3-486-1948, přípisem MZ č. j. XII-397-1948 ze dne 14. 1. 1949 o likvidaci národní správy ke dni 31. 5. 1948, zprávou o likvidaci národní správy majetku [REDAKCE] ze dne 10. 1. 1949, zprávou o založení opravného prostředku ze dne 15. 1. 1951, zápisem o poradě konané dne 27. 9. 1950, zprávou o přehlídce přípravných prací k převzetí majetku z roku 1947 č.j. IV 1-62/4-1947, zprávou o výsledku revizní prohlídky [REDAKCE] ze dne 22. 3. 1948, přípisem Zemského národního výboru ze dne 17. 10. 1947 č. XII/3-734/2-1947, dopisem majetkového úřadu ze dne 11. 5. 1994, zprávou Správy pro věci majetkové a devizové z roku 1981, doplňkem k informaci ze dne 21. 3. 1994 č.j. 1224/94-440, dopisem Ing. [REDAKCE] majetkovému úřadu ze dne 21. 10. 1996, dopisem majetkového úřadu Ing. [REDAKCE] ze dne 21. 25. 1997, úředním záznamem o podaném vysvětlení JUDr. [REDAKCE] ze dne 7. 1. 2005, nálezem výboru pro lidská práva OSN č. j. 757/1997 ze dne 29. 11. 2002, návrhem na výslech svědka Dipl. Ing. [REDAKCE] na č. l. 47, zprávou k přípravě převzetí [REDAKCE] č.j. IV 1-62/4-1947, písemnou, popř. grafickou identifikací nemovitostí dle současného stavu v katastru nemovitostí – dotazem na Katastrální úřad v Mostě.

12. Návrhy shora uvedených důkazů soud zamítl, kdy neakceptování důkazního návrhu účastníka lze založit třemi důvody, kdy prvním je argument, podle něhož tvrzená skutečnost, k jejímuž ověření nebo vyvrácení je navrhován důkaz, nemá relevantní souvislost s předmětem řízení, dalším je argument, podle kterého důkaz není sto ani ověřit ani vyvrátit tvrzenou skutečnost, třetím je pak nadbytečnost důkazu tj. argument, podle něhož určité tvrzení bylo již v dosavadním řízení bez důvodných pochybností ověřeno nebo vyvráceno (rozhodnutí ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 61/94, III. ÚS 173/02, III. ÚS 569/03). Soud má za to, že dotazovaná skutečnost nemá relevantní souvislost s předmětem řízení za situace, kdy pravomocně soudy všech stupňů bylo rozhodnuto o dědickém právu žalobkyně. Se situací, že posléze došlo k uzavření smlouvy o zcizení dědictví dle ust. § 1714 a násl. OZ se soud již vypořádal v odstavci 9 tohoto rozhodnutí.
13. Za situace, kdy soud v první řadě zkoumal, zda žalobkyně byla subjektem, jenž by měl nárok na vydání nemovitostí v žalobě označených, tak jak již bylo řečeno, rozhodnutím Nejvyššího soudu ČR ze dne 4. 10. 2022 bylo ukončeno řízení, jež započalo u Okresního soudu v Českých Budějovicích o určení, že žalobkyně je dědičkou po [REDAKCE], s konečným výsledkem, že žalobkyně dědičkou není. Za této situace soud ani již neprováděl bližší dokazování ohledně požadovaných pozemků, ani sám nepřibral dalšího účastníka do řízení tj. žalovaného potažmo vlastníka pozemků, neboť nebylo zjištěno, že by žalobkyně byla nositelkou nároku na vydání nemovitostí a tudíž zjišťování charakteristiky požadovaných pozemků, výměra,

vlastník, geometrické plány by již bylo nadbytečné, na rozhodnutí soudu by tato zjištění neměla žádný vliv. Nad to v odůvodnění rozhodnutí Pozemkového úřadu v Mostě se podává, že byl katastrální úřad požádán o vyhotovení srovnávacího sestavení parcel, bylo však zjištěno, že předmětné parcely nebyly vůbec v pozemkovém katastru evidovány. Na rozhodnutí soudu nemůže již ničeho změnit skutečnost, kdy mělo být napadeno neplatností, [REDAKCE] žalobkyně [REDAKCE], řízení nebylo ukončeno. Žaloba byla zamítnuta výlučně z toho důvodu, že žalobkyně není osobou oprávněnou ve smyslu restitučních předpisů (§ 4 zák. o půdě).

14. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto dle ust. § 150 o.s.ř., soud přihlédl zejména k typu projednávaného sporu (žaloba dle ust. § 244 a násl. o.s.ř.), kdy nepřibral k účasti žádný další subjekt a ani žádný konkrétní subjekt nebyl k účasti v řízení navrhován, tudíž žalobkyně, které bezesporu vznikly náklady v souvislosti s právním zastoupením, si náklady řízení ponese ze svého.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení, a to ke Krajskému soudu v Ústí nad Labem, prostřednictvím Okresního soudu v Mostě. Odvolání je třeba podat ve dvojím vyhotovení.

Most 26. června 2023

JUDr. Romana Malá v. r.
samosoudkyně